acadèmica

Valencià tècnic aplicat a l'enginyeria informàtica

Anna I. Montesinos López

edUPV
Universitat Politècnica de València

Anna I. Montesinos López

VALENCIÀ TÈCNIC APLICAT A L'ENGINYERIA INFORMÀTICA

edUPV
Universitat Politècnica de València

Revisió lingüística: Àrea de Promoció i Normalització Lingüística de la UPV

"La publicació d'aquest llibre ha rebut una ajuda de l'Àrea de Promoció i Normalització Lingüística de la Universitat Politècnica de València per a la redacció de manuals universitaris en valencià"

Els continguts d'aquesta publicació han sigut aprovats pel Comité Editorial del Departament.

http://tiny.cc/edUPV_rea

Autora:
Anna I.Montesinos López

Primera edició, 2011

Editat per edUPV www.lalibreria.upv.es / Ref.: 6750_01_01_01

ISBN: 978-84-8363-708-1 (versió impresa)
DOI: https://doi.org/10.4995/REA.2022.675001

Imatge portada baix llicència Creative Commons (cc by 2.5) per Peter Shanks

Valencià tècnic aplicat a l'enginyeria informàtica / edUPV

Es permet la reutilització i redistribució dels continguts sempre que es reconega l'autoria i se cite amb la informació bibliogràfica completa. No es permet l'ús commercial ni la generació d'obres derivades.

AUTORA

ANNA I. MONTESINOS LÓPEZ

Professora titular de la Universitat Politècnica de València i doctora en Filologia Catalana. Ha publicat diversos llibres i articles al voltant del discurs de la informática i de la seua terminologia, així com de la comunicació electrònica entre persones.

D'altra banda, també ha col·laborat en la realització de programari per a l'aprenentatge de la llengua catalana.

RESUM

Valencià Tècnic aplicat a l'enginyeria informàtica és un manual de llengua, teòric i pràctic, adreçat als estudiants i a les estudiantes de l'enginyeria informàtica. En l'estructura d'aquest manual es diferencien deu unitats didàctiques. En cadascuna de les unitats es tracten temes textuals i discursius, així com ortogràfics, morfosintàctics i terminològics centrats en el llenguatge específic de la informàtica. Així, es treballa tant la comprensió lectora com la producció escrita de textos en el context de la informàtica. Així mateix, es recullen qüestions d'ortografia i de morfosintaxi necessàries per a una redacció correcta en la llengua estàndard. A més a més, hi ha diversos temes terminològics relacionats amb el llenguatge específic de la informàtica, com ara la derivació, la composició, les abreviatures, els símbols, els acrònims, les sigles o els neologismes·.

Índex

Presentació

Unitat 1

1.1. L'ordinador personal 9
1.2. Els textos cientificotècnics 12
1.3. El vocalisme i el consonantisme 17
1.4. La terminologia i els termes 26

Unitat 2

2.1. El funcionament de l'ordinador 33
2.2. Els tipus de textos cientificotècnics 36
2.3. L'accentuació i la dièresi 39
2.4. Les abreviacions I: les abreviatures 44

Unitat 3

3.1. El programari 49
3.2. La redacció de textos cientificotècnics 51
3.3. L'apòstrof i el castellanisme *lo* neutre 53
3.4. Les abreviacions II: els símbols 58

Unitat 4

4.1. El disc dur 63
4.2. La planificació de l'escriptura 65
4.3. El gènere i el nombre 66
4.4. Les abreviacions III: les sigles i els acrònims 70

Unitat 5

5.1. El maquinari 77
5.2. Els paràgrafs 79
5.3. El sistema verbal 81
5.4. La derivació I: la prefixació 87

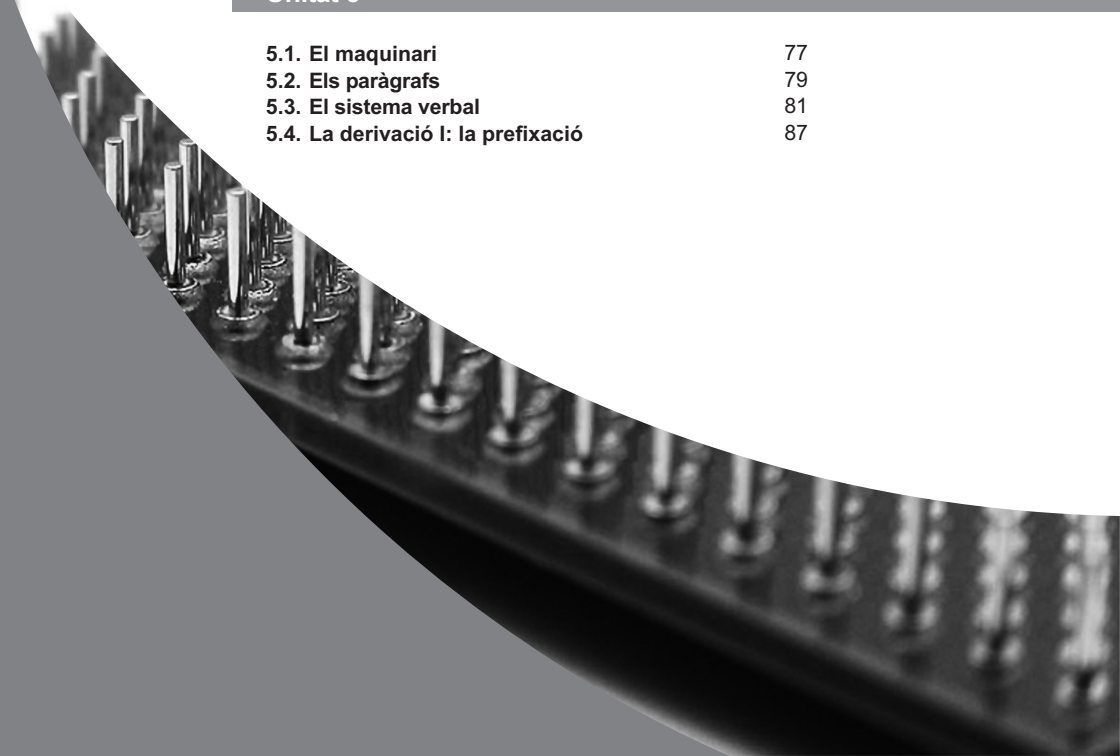

Unitat 6

6.1. El microprogramari 95
6.2. La puntuació 97
6.3. Els pronoms relatius 103
6.4. La derivació II: la sufixació 108

Unitat 7

7.1. Els sistemes multimèdia 117
7.2. Els connectors textuals 119
7.3. Els pronoms febles 122
7.4. La composició. L'us del guionet 127

Unitat 8

8.1. Els llenguatges de programació 133
8.2. Les frases del text 135
8.3. Les conjuncions 140
8.4. Els neologismes 144

Unitat 9

9.1. El sistema GNU/Linux 153
9.2. La correcció textual 155
9.3. Les preposicions i els adverbis 158
9.4. Els barbarismes 167

Unitat 10

10.1. El sistema operatiu 175
10.2. La revisió textual 179
10.3. Els quantificadors 182
10.4. Els doblets lèxics 186

Bibliografia / Pàgines web d'interés

PRESENTACIÓ

Aquest manual està adreçat als estudiants i a les estudiantes d'Enginyeria Informàtica a fi de completar la seua formació lingüística aplicada a un camp específic del saber. Més concretament, s'ha generat en el context de la Universitat Politècnica de València, seguint un pla on s'ha realitzat una anàlisi de necessitats de l'alumnat que cursa l'Enginyeria Informàtica a l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Informàtica. Així, el manual s'estructura en 10 unitats i cadascuna d'aquestes consta de quatre apartats: el primer és el corresponent a la comprensió lectora; el segon és el de producció textual; el tercer és el d'ortografia i morfosintaxi; l'últim és el de terminologia específica. Així mateix, al final del manual, s'ofereix un apartat de bibliografia i un altre de recopilació de pàgines web on es poden trobar aspectes lingüístics força relacionats amb la formació de l'alumnat, com ara diccionaris i vocabularis elecrònics d'informàtica, remarques gramaticals, etc. D'altra banda, fem notar que els textos que conté el manual han estat extrets de la Viquipèdia. Finalment, esperem que aquest manual siga de profit per omplir les possibles mancances comunicatives de l'escriptura dels futurs i de les futures professionals de la informàtica en el seu context específic.

Unitat 1

1.1. L'ordinador personal
1.2. Els textos cientificotècnics
1.3. El vocalisme i el consonantisme
1.4. La terminologia i els termes

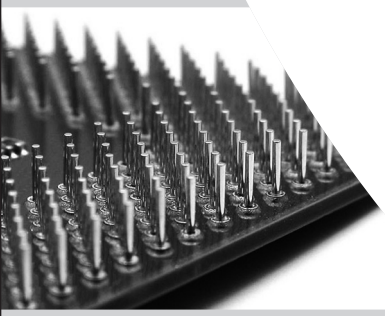

Unitat 1

1.1. L'ordinador personal

Un ordinador personal (*Personal Computer*) és qualsevol **ordinador** amb un preu, una **mida** i unes possibilitats que el fan útil per a persones individuals, i que està pensat per ser emprat per un usuari final, sense intervenció de cap operador/a. El terme *Personal Computer* ja existia abans de l'aparició de l'IBM Personal Computer el 1981. Com que aquest microordinador tingué tant d'èxit, el terme es va popularitzar i es va associar el terme *Personal Computer* amb qualsevol microordinador compatible amb l'IBM PC.

Avui dia un PC pot ser un ordinador de taula o un portàtil. Els sistemes operatius més **comuns** són el Microsoft Windows, el Mac OS i Linux, mentre que els processadors més comuns són els de la família X86 o compatibles. Les aplicacions de programari dels ordinadors personals inclouen els processadors de textos, els fulls de càlcul, les bases de dades, videojocs i una multitud molt variada de programes de propòsits diversos. Els ordinadors pesonals normalment disposen de connexió a internet a alta velocitat, permetent l'accés a la World Wide Web i a un **espectre** molt ampli de recursos.

L'ús més antic que es coneix del terme ordinador personal va aparèixer a la revista *New Scientist* el 1964, en una sèria d'articles anomenats "El món del 1984". En un article titulat "The Banishment of Paper Work", Arthur L. Samuel, va escriure "fins que no siga viable obtenir una educació a casa, per mitjà del nostre ordinador personal, la naturalesa humana no haurà canviat".

La primera generació de microordinadors que es va començar a fabricar als anys setanta eren molt menys **polifacètics** i potents que els ordinadors de les empreses d'aleshores i, en general, eren emprats pels entusiastes de la informàtica o per jugar. Va ser el llançament del full de càlcul VisiCalc, en principi per Apple II i després per IBM, la veritable aplicació triomfadora que va convertir el microordinador en una **eina** de feina. El baix cost dels ordinadors personals els va fer adquirir una gran popularitat tant per part de les famílies com per part dels treballadors dels anys vuitanta.

Als anys noranta la potència dels ordinadors personals va augmentar molt i es va esborrar la frontera que hi havia entre els ordinadors personals i els ordinadors de diversos usuaris, com ara els ordinadors centrals. Ara per ara, els ordinadors de gamma alta es distingeixen dels ordinadors personals per una major fiabilitat o una major habilitat per realitzar multitasques i no per la potència de la UCP.

Els primers ordinadors que més s'assemblen als moderns són de meitat del segle XX, tot i que el concepte de computador ja existia prèviament. Els primers

ordinadors electrònics eren de la mida d'una gran habitació i consumien l'energia equivalent a la de centenars d'ordinadors personals actuals. Els ordinadors moderns estan basants en circuits integrats minúsculs i són molt més potents que abans, mentre que ocupen molt menys espai. Fins i tot, poden ser de la mida d'un rellotge de polsera i alimentats per una pila. Els ordinadors personals són avui dia la icona de la societat de la informació i és el que pensa la majoria de gent en sentir la paraula ordinador, tot i que avui dia la forma més comuna d'ordinadors són els ordinadors encastats. Aquests ordinadors són petits i simples i normalment són usats per controlar altres dispositius: robots industrials, càmeres digitals, etc.

El model en què es basen els ordinadors actuals és l'arquitectura de Von Neumann, és a dir, que empren la memòria principal per emmagatzemar dades i instruccions alhora, característica que els permet executar programes diferents. Això els diferencia d'altres aparells com ara les calculadores.

Finalment, direm que els ordinadors són aparells digitals que es basen en l'àlgebra de Boole i el sistema binari.

Activitats

1. Llig el text d'aquesta unitat i digues quines d'aquestes afirmacions són vertaderes i quines són falses.

a) Un ordinador personal està destinat a usuaris finals sense cap tipus d'intervenció d'una persona operadora.

b) El terme ordinador personal naix el 1981 amb l'aparició de l'IBM Personal Computer.

c) Les aplicacions de programari dels PC són diverses, entre les quals hi ha els fulls de càlcul.

d) La primera generació de microordinadors dels anys setanta eren menys potents que els que empraven les empreses.

e) Els ordinadors personals tenen menor capacitat per a realitzar multitasques i menor potència de la UCP que els PC de gamma alta.

2. Escriu almenys un sinònim per a cadascun d'aquests mots que apareixen en el text:

a) ordinador:

b) mida:

c) comuns:

d) espectre:

e) polifacètic:

f) eina:

3. Completa les frases següents amb una de les possibilitats que hi ha a continuació:

A) Un ordinador personal (*Personal Computer*) és …… **ordinador** amb un preu, una **mida** i unes possibilitats que el fan útil per a persones individuals.

a) qualsevol

b) qualssevol

c) qualsevols

B) Les aplicacions de programari dels ordinadors personals inclouen els processadors de textos, els …… de càlcul, les bases de dades, videojocs i una multitud molt variada de programes de propòsits diversos.

a) fulles

b) fulls

c) fullets

C) Als anys noranta la potència dels ordinadors personals va …… molt i es va esborrar la frontera que hi havia entre els ordinadors personals i els ordinadors de diversos usuari.

a) augmentar

b) aumentar

c) augmentarà

D) Els primers ordinadors que més …… als moderns són de meitat del segle XX, tot i que el concepte de computador ja existia prèviament.

a) s'ensamblen

b) s'asemblen

c) s'assemblen

4. Comenta amb els teus companys i companyes la frase d'Arthur L. Samuel: "fins que no siga viable obtenir una educació a casa, per mitjà del nostre ordinador personal, la naturalesa humana no haurà canviat".

1.2. Els textos cientificotècnics

Els textos cientificotècnics són les produccions textuals que es generen en un context científic i tècnic, els quals es diferencien de manera notable dels textos que es produeixen en contextos diferents a aquests. Les característiques més importants dels textos cientificotècnics són:

- El tema, per regla general, és altament especialitzat.
- El registre que s'utilitza és formal alt, propi de l'àmbit acadèmic (docència i recerca).
- Es fa ús de la varietat estàndard de la llengua.
- El canal més utilitzat és l'escrit, tot i que també hi ha l'oral planificat.
- Hi ha una alta densitat de terminologia específica d'una àrea del coneixement.
- La sintaxi és controlada.
- Altres característiques són l'objectivitat, la precisió i la concisió.

D'altres trets que cal tenir en compte, sobretot, a l'hora de redactar un text són els següents:

a) L'adequació

Cal considerar les relacions que hi ha entre el text i la situació comunicativa. Així, a més de considerar la informació que es vol transmetre, cal tenir en compte l'emissor, l'escenari comunicatiu, el canal, el receptor, etc. A més de la variació i del registre lingüístics, cal tenir en compte el gènere i el tipus de text que s'utilitzarà. Els gèneres són formes convencionals de text que tenen unes característiques comunes socialment reconegudes i que faciliten la comunicació. Per exemple, un article de recerca es caracteritza per ser un tipus de text expositiu i tenir una estructura global que inclou: introducció, desenvolupament, exemples, resultats, conclusions i bibliografia, fàcilment reconeixible per qualsevol persona universitària. Els tipus de text també són estereotips, però es defineixen per les característiques lingüístiques textuals i no socioculturals. Alguns d'aquests són: la descripció, l'argumentació, l'explicació, etc.

b) La coherència

Aquesta fa referència a les relacions de significat que s'estableixen en un text, les quals depenen no sols dels mots utilitzats, sinó de la situació comunicativa en què es produeix. És per això que la pragmàtica té un paper essencial en la coherència global. Les condicions de coherència són les següents:

- La repetició: les oracions s'encadenen en el text gràcies a la repetició de determinats elements.
- La progressió: cal una aportació constant d'informació nova per al desenvolupament del text.
- La no-contradicció: cap element semàntic ha de contradir el contingut que ha aparegut anteriorment en el text.
- La relació: cal que les dades o els fets estiguen relacionats entre si.
- La selecció: el context comunicatiu determina que la informació siga exhaustiva o selectiva.

A més a més, per a aconseguir un text coherent, cal tenir en compte l'estructura del text (p.e. el text argumentatiu consta de premissa, tesi i conclusió), la divisió en paràgrafs del text i la progressió temàtica.

c) La cohesió

Aquesta enllaça els diversos elements del text, com ara sintagmes, oracions, paràgrafs, etc. Els mecanismes de cohesió són:

- La referència. Connecta parts diferents del text o aquest amb el món mitjançant l'anàfora, la catàfora, l'el·lipsi, la deïxi discursiva, etc.
- La connexió. Els connectors s'encarreguen d'enllaçar paràgrafs, oracions, sintagmes, etc.
- La cohesió lèxica. És la relació que tenen els elements lèxics a mesura que el text progressa. Una de les formes més habituals és la reiteració, la qual pot ser la mera repetició de l'element lèxic o la substitució per identitat referencial semàntica (sinònims, hiperònims, hipònims).

Activitats

1. Imagina't que en la premsa diària veus una anunci de l'Administració Pública en què s'ofereix un treball d'administrador de web per a la Conselleria de Sanitat de la Generalitat Valenciana. Redacta una carta de sol·licitud de treball i adjunta-hi el teu currículum. Per tal que la tasca siga més fàcil, a continuació tens un model de cadascun dels documents esmentats.

Joan Peris i Aragó

c/ del castell, núm. 1, pta. 7a

12.590 Almenara

Conselleria de Sanitat

c/ Francesc Cubells, 7

46.011 València

Almenara, 13 d'abril de 2011

Senyors/es,

Estic interessat en el lloc de treball d'administrador de web que ofereix l'Administració pública per a la Conselleria de Sanitat.

Com podran observar en el currículum que adjunte, posseesc el títol d'Enginyer en Informàtica, i actualment la meua carrera professional està enfocada a l'elaboració i gestió de pàgines web.

Amb aquest objectiu, he ampliat la meua formació amb un màster en Administració de webs organitzat per la Universitat Politècnica de València i ja fa prop d'un any que treballe dins d'aquest camp en una empresa d'àmbit local. El lloc de treball que vostés ofereixen representaria una millora professional i l'aplicació directa dels coneixements adquirits en aquests últims anys.

D'altra banda, em motiva especialment el lloc de treball que ofereixen i crec que el meu perfil s'adequarà al que necessiten.

Espere que tindrem l'oportunitat de parlar-ne amb més detall ben aviat. Quede a l'espera de les seues notícies.

Atentament,

Joan Peris i Aragó

Para seguir leyendo, inicie el proceso de compra, click aquí